



# Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Lakók és háziurak*

Forrás:

*Vepnava*

*Bp.*

*1921. T. 21.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

*333.32*

Hely

Idő

*'1921'*

Személy

Helyszám

*333.32 '1921'*

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házinyomda 1920

## Lakók és háziurak.

A háziurak szívesen folytatják az ostromot a lakók ellen. Most már egész pozitív formában közlik a hirt, hogy február elseje előtt megjelenik az új lakásrendelet. Az új lakásrendeletet pedig a háziurak azért forszirozzák, hogy abban visszakapják a fölmondás és házbéremelés korlátlan jogát.

Bármennyire akarnák is az emberek a háziurak panaszait megérteni, mégis a lakáskérdés vizsgálatánál azt kell szem előtt tartani, hogy a lakosság túlnyomó nagy része: *nem* háziur, hanem *lakó*. A fővárosban összesen 18.000 ház van. Ezekből 6–8000 olyan, amelyikben a háztulajdonos egymaga lakik vagy 1–2 lakója van csak. Ha most még azt is figyelembe vesszük, hogy a házak egyrésze bankok, részvénytársaságok tulajdonában van; hogy egyes háztulajdonosoknak több házuk is van: akkor világos lehet előttünk, hogy a főváros egész lakosságának milyen aprócska töredéke az, amelyet a lakásügy, mint *háztulajdonost* érdekel. Legföljebb 8–9000 emberről lehet szó összesen. Ezzel szemben áll azonban a főváros lakossága, akiket mint *lakókat* érdekel a lakáskérdés. Nem lehet tehát kétséges, hogy melyik érdek a fontosabb s melyiket kell figyelembe venni, ha a lakáskérdést rendezni kell.

A mi véleményünk ebben a dologban egyszerűen az: *amíg nincs elegendő lakás, addig sem a fölmondás jogát, sem a házbéremelés jogát nem szabad megadni a háztulajdonosoknak*. És éppen ezért nincs is semmi szükség új lakásrendeletre.

A lakáskérdéssel kapcsolatban az igazság követelményeiről is beszélnek állandóan.

Meg kell tehát állapítani, hogy ennek az egész kérdésnek nincs semmi köze az igazsághoz. A lakáskérdés: elsőrendű *szociális* kérdés. Sőt mondhatjuk, hogy maga a *szociális* kérdés. A jó, a szép, a kényelmes lakás jelenti az egészséges, a családi életmód *lehetőségeit*. Ha tehát a lakáskérdéssel kapcsolatban egyáltalán lehet igazságról beszélni, akkor azt kell mondani: *igazságtalan* dolog az, hogy a dolgozó emberek nagy tömegeinek nem jut olyan lakás, amelyben jól érezhetnék magukat; nem jut olyan lakás, amely a technika mai állásához képest a legminimálisabb kényelmi berendezéssel bírna, de még olyan lakás sem, amelyben a munkás családjával együtt elférne s amelyik az egészséges lakás legminimálisabb követelményeit kielégítené. Az *igazság* tehát mindenekelőtt azt követelné meg, hogy a szegény emberek, a dolgozó emberek: a *lakók* nagy tömege *ilyen* lakást kaphasson.

Éppen ezért a lakáskérdést nem lehet rendeletekkel, hanem csakis *lakásépítéssel* megoldani. És minthogy a lakáskérdés belső jelentőségében emyire *szociális* jellegű, azért a megoldása is csak szigorúan *szociális* alapon, a *szociális szempontok* mindenek fölé helyezésével lehetséges.

Azt mondják, hogy a magántőke addig nem épít, amíg a kellő hasznot nem látja biztosítva. De egyáltalán nem szükséges, sőt *nem is kívánatos*, hogy a nagy tömegek lakásszükségletét a haszonra spekuláló magántőke elégítse ki. A magántőke építsen luxuslakásokat, építsen üzleti házakat. Kislakásos házakat pedig építsen a város, építsenek közhasznú egyesületek, lakásépítő szövetkezetek. Ezeket segítse az állam, csak ez az egyedül lehetséges *konstruktív* lakás-

politika és ne töresse jobb sorsra érdemes jogászok fejét azzal, hogyan lakhatik jól a háziur-kecske, anélkül, hogy a lakó-káposzta elpusztulna. Mert ez egyáltalában lehetetlen

dolog. Az építkezés azonban nem lehetetlen. Nagyon sok akadálya van ugyan az építkezésnek, de azok nem leküzdhetetlenek. A két legfontosabb kelléknek ugyanis bővíben vagyunk. Ezek: *a munkaerő és a beépítendő terület*.

Budapest majdnem a legnagyobb kiterjedésű város egész Európában. És ennek az óriási területnek csak *kis része* van beépítve. Rengeteg beépítetlen terület van a fővárosnak ugyiszólván a belső részén. Gyönyörű kertes övezetet lehetne vonni a város belső része körül. A szépségnek, az örömmek, a duzzadó egészségnek és a jólétnek irigylésre méltó otthonát lehetne itt megteremteni, ha igaz volna az, hogy a kormányban és a főváros vezetőiben a *szociális érzék* a hajtóerő.

Ugy halljuk, hogy a készülőrendelet úgy akarja megreformálni a Lakáshivatal kompetenciáját, hogy a háztulajdonosnak adja meg a lakó megválasztásának a jogát a megüresedett lakásra. Ezzel szemben emlékeztetbe idézzük, hogy milyen kegyetlen, milyen hitvány módon zárták ki a „rég, jó idők”-ben a budapesti lakásokból a sokgyermekes családokat. *Ide* vezetne újra a fölmondási jog korlátjának minden tágitása. És ez az, aminek nem szabad megtörténnie. Kezdjék a lakáskérdés megoldását előlről: *gondoskodjanak az építkezés megindulásáról*. Majd azután, ha lesz lakás, akkor csinálhatnak újra rendeleteket és reformálhatják a Lakáshivatalt. Addig azonban *semmiféle rendelettel és semmiféle hivatallal* meg nem oldják a lakáskérdést.